

EKIĆ MITHAT

" SJECANJA NA PORODICU EKIĆA U BANJOJ LUCI "

Ekići su drevna banjalučka porodica. Djed ~~Mikha~~ Ahmet bio je šerijatski sudija. Njegova djeca bila su: Smail (moj otac, po zanimanju bilježnik), Mustafa (činovnik u sudu) i Džemal (zvani Karlo, činovnik u sudu).

Moj otac Smail rođen je 1879. godine. Završio je Trgovačku školu u Banjoj Luci. Njegova djeca bila su: Esma (1909), Safet (inženjer agronomije u Sarajevu), Enver (1915-1974., inženjer agronomije i novinar), Mithat, Nedžib (službenik u Socijalnom zavodu), Enes (službenik Akademije nauka BiH) i Anesa (udata Hajdarhodžić).

Mustafa, moj stric, rođen je oko 1881. godine. Njegova djeca su: Ahmet (stradao u logoru St. Gradiška), Ismet (sada u penziji, za vrijeme rata bio u logorima) i Šefket (tehničar u penziji).

Stric Džemal rođen je 1892. Umro je 1949. Pričao mi je da je poslije prvog svjetskog rata, u periodu 1919-1921. godine, bio član KPJ, ali se kasnije povukao iz političkog rada. Prema njegovim riječima, bio je u tom vremenu izabran u neko partijsko rukovodstvo u Banjoj Luci. On je imao jednog sina, Kemala, sada profesora u Banjoj Luci. Stanovao je na početku ulice Danka Mitrova, nekada Kotorvaroške.

Stric Mustafa umro je 1926. godine. Stanovao je u sadašnjoj ulici Mirka Kovačevića, nekad Zmaja od Bosne. Stanovali su u vlastitoj kući, pored koće porodice Šantra.

AHMET BUKIĆ rođen je 1918. godine. Radio je kao radnik na željeznici. Zanat je završio u Fabrici plugova u Bos. Kostajnici. Po završetku zanata radio je na željeznici u Banjoj Luci. Mislím da je uoči rata bio član SKOJ-a, a možda

i član KPJ. Ilegalno je bio aktivan naročito u prvim danima okupacije, a i u vrijeme priprema i organizovanja ustanka. U ilegalnom radu bio je povezan sa Šandorom Blekićem, a i sa, mislim, Dalkom Halimićem. Na sastanke u njegovu kuću dolazio je, koliko sam čuo, i Djuro Pucar. Njegovi ilegalni punktovi i saradnici bili su Vukoman Ilija, Bukić Meho i Bukić Paša, a neko vrijeme, sve do odlaska u partizane, i Nedžib Bukić. Koliko sam čuo, imao je prilično delikatne ilegalne zadatke oko prikupljanja materijala za slanje u partizane. Radilo se o oružju, sanitetskom materijalu itd.

Jedne noći u zimu 1941/42. godine u kuću su upali agenti i uhapsili njegovog brata Ismeta. Koliko sam čuo, Ismet je primio neki poziv da ide u vojsku i trebalo je da se narednog dana odazove ovom pozivu. Tako su uhapsili Ismeta, koji je i sam ilegalno radili, a nisu uhapsili Ahmeta po koga su došli. Ahmet te noći nije bio u kući i tako je izbjegao hapšenje.

Ahmet je vezom prebačen u partizane i u partizanima je ostao sve do četničkog puča u aprilu 1942. godine. Od Ivice Tukerića poslije rata sam čuo da su u partizanima do puča bili zajedno. Kada je ustanički odred na Manjači u toku puča bio razbijen, pojedinci ili manje grupe partizanima odanih boraca probijale su se prema Kozari. Ahmet se našao sam iznad Novoselije. Pošto je izgubio vezu sa drugovima, noću je preplivao Vrbas i došao do kuće Baručija. Ahmet je namjeravao da preko njih uspostavi vezu sa ilegalcima u gradu i da se prebaci do partizana. Međutim, neko je provalio da je Ahmet došao u Banju Luku i njega su ustaške vlasti dan kasnije uhapsile. Vezanog su ga sproveli u zatvor. Ubrzo je odveden u logor, gdje je likvidiran. Nisam siguran da li je bio u logoru St. Gradiška ili logoru Jasenovac.

Ismet je mlađji od Ahmeta. Mislim da je rođen 1919. ili 1920. godine. Završio je obučarski zanat kod Huse Gušića, čija je radnja bila u blizini Ferhadije. Nije mi poznato na kakvoj je ilegalnoj vezi bio do hapšenja. Odveden je u logor St. Gradiška, a potom neki koncentracioni logor u Njemačkoj, Dahau ili neki drugi. Sada živi u Banjoj Luci kao penzioner u ulici Kasima Hadžića.

Za ŠEFKETA EKIĆA znam sasvim pouzdano da je ilegalno radio. Bio je član SKOJ-a. U ilegalnom radu bio je povezan sa Alijom Maglajlićem, Mehom i Nedžibom Bukić i Vukoman Ilijom.

Za radnički pokret bio sam vezan i ja, još prije rata kao simpatizer.

Rođen sam 15. novembra 1917. godine. Završio sam osnovnu školu i tri razreda Građanske škole. Da bih obezbijedio zaposlenje, pohađao sam i završio Državnu mušku zanatsku školu 1936/37. godine. Zajedno sa mnom su u ovu školu išli Osman Malikić-Maga, Drago Mažar, Kiko Kobašlić i Danilo Perović.

Sjećam se da smo još kao djaci Zanatske škole čitali ilegalne brošure i knjige pobularne biblioteke, koje su se u uobičajenom žargonu zvale POB. Ove su knjižice prodavali RATKO PATERNOSTER i SLOBODAN KOKANOVIĆ. Tada je Ratko Paternoster bio vezan za radnički pokret. Iz prkosa prema režimu Ratko je tada nosio crvenu košulju. On je inače po naravi bio nagao i buntovan.

Na Bunjevcu smo organizovano čitali knjižice POB biblioteke i razrađivali pojedine dijelove. Bili su to kao neki kružoci za kolektivni rad. Na te kolektivne sastanke gdje su se ove knjižice obradivale dolazili su i NIKO JURINČIĆ i IVICA ROLIH. Sjećam se da smo proradjivali i knjižicu-brošuru Milorada Gajića "Čovjek u šumi sa motikom pod glavom". Kroz opis uslova života seljaka razrađivali su se u teoretskom smislu kakve uslove života radnom čovjeku pruža kapitalistički sistem u staroj Jugoslaviji.

Bio sam na nekoj vrsti straže kada je u Banju Luku dolazio Vladimir Dedijer. Na njegovom predavanju nisam bio, ali se sjećam da smo se organizirali da ga štitimo od napada hrvatskih i srpskih nacionalista. Poslije predavanja on je išao do kuće Ivica i Šoše Mažara. Sjećam se da je pred kućom jedna grupa došla i da ih je Šoša otjerao sjekirom, koju je iznio iz kuće. Tada su ovi pobjegli.

Dolazio sam na predavanja KAB-a. Po dolasku, odnosno ko sve dolazi, ocjenjivalo se ko je napredan. Bio sam i na predavanju nekog socijaliste, Kusa Nikolajeva, koji je govorio o socijalizmu i kapitalizmu, kada mu je prigovorio Nikica Pavlić. Sva ova predavanja bila su korisna za slušaoce jer se

iz njih moglo dosta saznati i naučiti. Predavanja KAB-a bila su uvijek dobro posjećena. Dolazili su poznati predavači.

Premda nisam bio aktivni član RKUD "Pelagić" dolazio sam na priredbe koje su bile organizirane. Sve priredbe, naročito godišnje zabave, bile su dobro posjećene. Popularnost "Pelagića" naročito je bila velika u godinama pred drugi svjetski rat. Takvu popularnost nije imalo niti jedno drugo društvo u Banjoj Luci.

RKUD "Pelagić", KAB i RSD "Borac" bili su u Banjoj Luci glavni nosioci kulturno zabavnog života. Znalo se da u njima rade i djeluju komunisti, koji su oko sebe okupili hiljade simpatizera.

17. januar 1977. godine

Banja Luka

(Mithat Erić)